

Hand-out “Hoe zijn onze manieren?”

Bijeenkomst kerkelijk werkers naar aanleiding van de code voor kerkelijk werkers

	Instructie voor de leiding	Tijd
Welkom en opening		5 m
Bij de 1 ste bijeenkomst: uitleg over het doel van de besprekingen en toelichting op de code voor kerkelijk werkers	Het doel van de code(richting geven aan het omgaan met elkaar) en wat de kerkelijk werkers er aan kunnen hebben (steun bij bepalen van gedrag in lastige situaties)	10m
Onderwerp van deze bijeenkomst is:		
Situatie voorleggen 1. Ieder schrijft voor zichzelf op hoe hij zou reageren 2. Uitwisseling in groepen van max. 6 personen. 3. Korte uitwisseling in de grote groep	Zie bijlage 2. voor voorbeelden Doel van de opdracht is motiveren en duidelijk maken waar we het over gaan hebben. Laat meningsverschillen bestaan; dat geeft aan dat het nog niet zo eenvoudig is en dat er gesprek over nodig is. Vraag bij de uitwisseling in de grote groep naar: Is de situatie herkenbaar voor deelnemers? Zijn er situaties waar je tegenop ziet en waarvan je hoopt dat je ze niet tegenkomt. Wat speelt er dan?	25m
Wat zegt de code hierover?	Toelichting op wat de code hierover zegt en in welke artikelen. Geef hierbij aan welke achterliggende waarden bij dit onderwerp van belang zijn en waaraan gedrag getoetst kan worden.	10m

Oefening Groepjes van twee Opdracht: bepaal aan de hand van de code hoe jullie zouden handelen in de gekozen situatie. Terug in de grote groep Degene die de situatie genoemd heeft of anders een vrijwilliger of de leider verplaatst zich in de betreffende pastoraat of het gemeente lid. Van de duo's mag er steeds één proberen het gesprek te voeren. Als degene die het gesprek voert niet meer weet hoe verder te gaan of om een andere reden wil stoppen, stopt de oefening. Iemand anders mag verder gaan met het gesprek of overnieuw beginnen. Er wordt nabesproken om te zien hoe de verschillende benaderingen worden ervaren. Afronding Hoe verder met dit onderwerp?	Geef de groepjes een situatie, bijvoorbeeld zo'n situatie waar iemand tegenop ziet. Liever geen echt casus, omdat er een risico is dat men het over de pastoraat gaat hebben. Als het onderwerp goed gekozen is, zal er uiteraard iets van herkenning zijn. Vraag een vrijwilliger om zich in 'het gemeentelid' te verplaatsen. Geef de andere deelnemers een code en geef aan welke artikelen uit de code betrekking hebben op dit onderwerp. Gebruik de tijd dat de groepjes bezig zijn, om met de vrijwilliger voor te bereiden. Leg meteen de hele oefening uit. Het is geen rollenspel, het gaat niet om goed of fout, maar het is een kans om verschillende benaderingen uit te proberen en om van elkaar te leren. Let er bij het nabespreken op dat mensen niet heftig bekritiseerd worden. Het is heel dapper om dit te doen. Benoem wat goed ging en één verbeterpunt. Benadruk vooral dat een verschillende aanpak een verschillend effect heeft. Het is goed om je van tevoren van dat effect bewust te zijn. Is het wenselijk om met betrekking tot dit onderwerp tot gezamenlijke afspraken te komen? Wat hebben mensen nodig om het besprokene uit te kunnen voeren? Hoe zouden ze elkaar kunnen helpen?	30m 10

Bijlage 1. Toelichting

Doelgroep

Kerkelijk werkers

Doel

1. Bewustwording dat dit soort situaties ook in de eigen gemeente aan de orde zijn.
2. Gesprek op gang brengen over de onderwerpen die in de code genoemd worden.
3. Kerkelijk werker helpen hun gedrag te bepalen in situaties, zoals benoemd in de code voor kerkelijk werkers.
4. Afhankelijk van de functie van de deelnemers: Komen tot gezamenlijke afspraken met betrekking tot de onderwerpen behandeld in de code.

Werkwijze

Met deze opzet voor een bijeenkomst kunt u onderwerpen behandelen die in de code aan de orde komen. Dit is één manier. Zoek vooral naar een vorm die past bij uw kerkelijk werkers.

Kies als eerste dat onderwerp dat voor uw gemeente het meest van belang is.

Als een onderwerp gevoelig ligt, is het raadzaam om een gespreksleider van buiten de gemeente te vragen, bijvoorbeeld een medewerker van de afdeling toerusting van de STAGG.

Onderwerpen die in de code aan de orde komen:

1. Integriteit – fysiek
  - geestelijk (macht, manipulatie)
  - materieel (geschenken)
2. Privacy – naar collega's
  - naar anderen
3. De relatie -ongelijkheid in de relatie
  - functionele relatie - privé contact
4. Loyaliteit ten aanzien van collega's en kerkenraad
5. Gebruik alcohol
6. Omgaan met kerkelijke goederen en middelen

Een manier om meerder onderwerpen in één bijeenkomst te behandelen is door de tweede opdracht als volgt te veranderen:

Iedere groep krijgt een situaties betreffende een ander onderwerp.

De opdracht aan de groepjes luidt dan:

Bepaal aan de hand van de code hoe je vindt dat de werkelijk werker in deze situatie behoort te handelen. Probeer tot overeenstemming te komen.

Dan is het van belang om uitgebreid te laten rapporteren in de grote groep, zodat men van elkaars bevindingen kan leren.

Nog een mogelijkheid is de tweede opdracht te vervangen door een bespreking van de onderwerpen.

De ervaring leert wel dat mensen veel meer onthouden van waar ze zelf actief mee bezig zijn geweest.

Bijlage 2. Situaties behorende bij onderwerpen uit de code voor kerkelijk werkers

Bij onderwerp 1

1. Een jeugdwerker weet van zichzelf dat zij een extravert type is. Zij is makkelijk in lichamelijk contact en krijgt vaak van jongeren te horen dat een echte arm om de schouder of een stevige knuffel hen goed doen. Door een lezing over het onderwerp "grenzen" waarin werd gepleit voor een voorzichtiger benadering, is zij in de war geraakt. Zij wil beslist andermans grenzen respecteren, maar ook zichzelf zijn en op haar manier de liefde van Christus doorgeven. Wat zou u haar adviseren?
2. Stel u bent op bezoek bij iemand van het andere geslacht. (Voor het gemak gaan we even uit van een vrouw) Zij heeft haar hart bij u uitgestort. Ze is in haar jeugd veel liefde tekort gekomen. Daardoor is zij te snel in een relatie gestapt. Die relatie is misgelopen en beëindigd. Ze voelt zich eenzaam en begint te huilen. Wat doet u? Raakt u haar aan of niet? Hoe? Waarom?
3. Als pastoraal werker komt u al tijden trouw bij een gemeentelid op bezoek. Dat gemeentelid is niet echt een prater naar eigen zeggen. Om de dankbaarheid voor het contact te uiten geeft hij u een cadeaubon van €100,00. U voelt zich bezwaard, maar voelt ook aan dat weigering van het cadeau als een belediging kan worden opgevat. Wat te doen?
4. In een gesprek geeft een gemeentelid dat al jaren in therapie is wegens een traumatische gebeurtenis in het verleden, aan dat hij overweegt met de therapie te stoppen. Al met al is hij teleurgesteld over de vorderingen en hij is ervan overtuigd dat persoonlijke voorbede voor hem veel beter zal werken. Aan u, als ouderling/pastoraal werker, vraagt hij wekelijks een uur met hem te bidden. Als u op zijn verzoek ingaat zal hij direct de therapie stopzetten.

Bij onderwerp 2

5. Een gemeentelid geeft aan graag eens haar verhaal te willen doen, omdat datgene wat zij heeft meegemaakt zeer zwaar op haar drukt. Ze vraagt bij voorbaat om geheimhouding: u mag er met niemand over spreken. U wilt dit gemeentelid graag ter wille zijn, maar vraagt zich af of u zelf kan dragen wat de ander u wil vertellen....
6. U bent pastoraal werker en maakt zich ernstig zorgen over de kinderen in een gezin waarvan de ouders op gespannen voet met elkaar leven. Wat zich tussen de ouders afspeelt is u in vertrouwen verteld. De ouders zeggen dat het goed gaat met de kinderen en dat zij er voor zorgen dat ze geen last hebben van de ouderlijke problemen. Maar u betwijfelt dat. Zou u in het pastoraal overleg met de ouderlingen en predikant om raad vragen? Ook als het hen duidelijk zal zijn om wie het gaat als u geen namen noemt?

Bij onderwerp 3

7. U bent ouderling en u ziet dat bij de gemeenteleden die aan uw zorg zijn toevertrouwd ook een bevriend echtpaar is, waarmee u al jaren lief en leed deelt (o.a. in een bijbelstudiegroep). U vraagt zich af of u ouderling van uw vrienden kunt zijn en hoe een pastoraal gesprek met hen zich onderscheidt van andere diepe persoonlijke gesprekken die u wel eens met hen hebt.
8. U komt op bezoek bij een echtpaar. Voor u volkomen onverwacht delen zij u mee dat zij gaan scheiden. Hoe reageert u?
9. U komt als jeugdouderling bij een jongere op bezoek die kerkelijk actief is en een tienerclub leidt. Hij vertelt u dat hij en zijn vriendin besloten hebben om te gaan samenwonen. Hoe voert u dit gesprek?

Bij onderwerp 4

10. Aan het eind van een gesprek zegt de pastoraal werker erg blij te zijn met de komst van u als pastoraal werker/ouderling. Het is een verademing bij wat hij gewend was. Er volgt een uiteenzetting van de tekortkomingen van de vorige pastoraal werker/ouderling. U kunt zich wel iets voorstellen bij de klachten, wil de goede verstandhouding intact laten, maar ook loyaal zijn aan uw voorganger. Hoe gaat u met de situatie om?
11. U komt als ouderling op huisbezoek bij een echtpaar. Zij zijn boos over een besluit dat de kerkenraad heeft genomen. U bent het eigenlijk met hen eens, maar bent om bepaalde redenen toch in het besluit van de kerkenraad meegegaan. Hoe voert u dit gesprek?

Bij onderwerp 5

12. U hebt een diepgaand gesprek met een oudere man. Hij biedt u als vanzelfsprekend een borreltje aan. U bent bang dat u hem beledigt als u dat weigert. Wat doet u?

Bij onderwerp 6

13. Er is een nieuw avondmaal servies nodig. U zit in de commissie die er één uit mag zoeken. Er is een budget vastgesteld. Als commissie heeft u twee geschikte sets gezien. De eerste is mooi, voldoet aan alle eisen en kost maar de helft van wat uitgegeven mag worden. De tweede is heel ongebruikelijk van vorm en past maar net in het budget. U bent er helemaal weg van, u vindt het een prachtig servies! De meningen in de commissie zijn verdeeld. Uw stem is doorslaggevend. Waar kiest u voor?